

שמעתא עמיקתא

גליון תפ"ח | פרשת תרומה - זכור | תשפ"א | קהילת הניכי הישיבות | רמות ב'

הלכות מצויות לפורים המשולש

עם דינים מיוחדים לחולי קורונה ומבודדים

* קריאת המגילה * משלוח מנות * מתנות לאביונים * מצות לבסומי בפוריא * פורים המשולש * דינים מיוחדים לחולי קורונה ומבודדים

קריאת המגילה

אכילה לפני קריאתה

אסור לאכול קודם שישמע קריאת המגילה [ש"י' רמ"א (סי' תרצ"ט ד)], והדין כן אף קודם הקריאה של היום, אפילו כבר התפלל. [מ"ב (סי' טו)].

החיל בהיתר בני הכרכים שדינם לקרוא בט"ו (ולא במוצאי הצום) אם התחילו לאכול חצי שעה לפני זמן ערבית יכולים להמשיך אכילתם. [הרמ"א (סי' תרנ"ב סעי' ב)] לענין מצות לובש שהיא מצוה דאורייתא ובשנה זו שקוראים שבני כרכים מקדימים וקוראים ב"י"ד דינן כפרזים לענין זה.

טעימה

דוקא אכילה אסורה, אבל טעימה מותרת לצורך גדול, כגון לצורך חולה קצת או מי שהתענית קשה לו. וטעימה פירושה אכילה עד כביצה פת [מ"ב (שם סי' ק"ד)], ואכילת פירות אפי' הרבה. [ש"י' (סי' רלב סעי' ג)]. וכן אכילת תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן אפי' הרבה. [מ"ב (סי' ק"ד)]. ולענין אכילת פת הבאה בכיסנין יש להחמיר לכתחלה להחשיבה כפת. [ע"י שעה"צ (סי' רפ"א אות ז) ומ"ב (סי' תרל"ט סי' טו-טז)]. ומשקין המשכרין אינן מותרין אלא כשיעור ביצה. [מ"ב (שם)]. וסתם משקה (שאינו משכר) אפי' הרבה נחשב טעימה. [מ"ב (סי' רלב סי' ק"ח)].

שינה לפני הקריאה

אסור לישון קודם קריאת המגילה אף אם דעתו לישון רק קצת. [מ"ב (סי' טו)].

ממנה שומר שיזכיר לו לקרוא המגילה

אם ממנה שומר שיזכיר לו, מותר לו לטעום לפני הקריאה, ובשעת הדחק מותר לו אף לאכול או לישון. [ע"י ברמ"א ובמ"ב (סי' רלב סעי' ב)]. ועיי' בס' תרניב (סי' ק"ד ושעה"צ (שם) דע"כ לענין אכילה סמכין על שומר אפי' לכת. וכן פסק השלמת חיים (סי' שסח), עיי' שם].

נשים באכילה לפני הקריאה

אף אשה אסורה לאכול לפני קריאת המגילה. [שהרי גם הן מחויבות במצוה זו. וכן הוא בבב"ל (סי' תרצ"ב ד"ה מפלג)]. ואם הבעל יזכיר לה מותר לה לאכול (כי דינו כשומר שמועיל כנ"ל).

חובתה בלילה וביום

חייבים לקרוא המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום. [ש"י' (סי' תרפ"ט סעי' א)].

מדרבנן או מדברי קבלה

י"א שחובת קריאת המגילה בין ביום בין בלילה אינה אלא מדרבנן. [כן משמע מהטור (סי' תרפ"ז)]. וי"א שרק בלילה היא מדרבנן, אבל ביום חיובה מדברי קבלה. [מ"ב (ק"י ס"א) וטורי אבן (מגילה ד. ד"ה כגון). וכן הוא בשע"ת (סי' תרפ"א אות א)]. והעיקר כדעה האחרונה. [שעה"צ (סי' תרצ"ב אות כז) וסי' תרצ"א אות מא]]. וע"י עוד להלן בדיני פורים המשולש.

זמנה בלילה

קריאת הלילה, זמנה כל הלילה. [ש"י' (סי' תרפ"ט סעי' א)], עד עמוד השחר. ואם לא קראה קודם אפילו באונס שוב לא יקרא, דמשעלה עה"ש יממא הוא. [מ"ב (סי' ק"א)]. י"א דקריאת המגילה בלילה היא מצאת הכוכבים, ואם קראה מפלג המנחה בדיעבד יצא. [ש"י' (סי' תרצ"ב)]. ויש אומרים שקודם צה"כ אינו יוצא כלל אפילו בדיעבד. [פרי"ח הובא ב"מ"ב (שם סי' ק"ד)]. ובדיעבד אם קרא בבין השמשות באונס והכרח גדול יש לצדד להקל. [מ"ב (שם) ע"פ הפמ"ג]. וע"י בסמוך.

מפלג המנחה למי שקשה עליו התענית

מי שהוא אנוס קצת ואינו יכול לילך לבית הכנסת וצריך להתמתן עד אחר שיקראו הקהל, וקשה עליו לישב בתענית כל כך, דעת הש"י' (סי' תרצ"ט סעי' ד) שיכול לשמוע קריאתה מבעוד יום מפלג המנחה ולמעלה. אלא דבאופן זה טוב יותר להקל לאיש הזה שיטעום (היינו עד עד כביצה פת או משקין כשיעור ביצה) קודם קריאת המגילה, ולא להקל לקרות מפלג המנחה ולמעלה. ומי"מ אין להקל אלא לצורך גדול כגון חולה קצת או מי שמתענה והתענית קשה לו. [מ"ב (שם סי' ק"ד) אלא בהפ"ח]. ולמעשה המיקל לחולה ולילדת למהר קריאתה מבעוד יום קצת יש לו על מי לסמוך. [מ"ב (שם) ובה"ל ד"ה מפלג]. ועיי' שהסו"פ דאפשר שבמקום שהדחק גדול אף בצבור יש להקל לקרות אף שאין עדיין לילה גמור].

זמנה ביום

זמן הקריאה מהנ"ך, ואם קראה משעלה עמוד השחר, יצא. [ש"י' (סי' תרפ"ז)]. ואם היה אנוס קצת יכול לקרותה לכתחלה משעלה עמוד השחר. [מ"ב (סי' ק"ו)]. וזמנה עד סוף היום. [ש"י' (שם)]. והיינו עד שקיעת החמה, ואם נמשך עד בה"ש יקראה בלי ברכה. [מ"ב (סי' ק"ח)].

דיני הקריאה

שמיעת כל מילה מקריאת המגילה

אם לא שמע אפילו מילה אי מהמגילה לא יצא ידי חובתו. [מ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק מה)].

השמייע לאזניו

לדעת הסוברים שרש"י יכול להוציא רבים יד"ח [ע"י לקמן בה], מי שקורא המגילה לעצמו צריך להיזהר מאוד שישמיע לאזניו, שאל"כ אפילו בדיעבד לא יצא. [שעה"צ (שם) אות ז]. אבל לדעת החולקים בדיעבד יצא. [מ"ב (שם)]. ולמצוה לכל הדעות צריך להשמיע לאזניו. [ע"י בב"י (סי' ק"ה) ובמ"ב (שם)]. וע"י במועדים וזמנים (ח"ו סי' ק"א). וע"י עוד בשמעתא עמיקתא גליון ג"ב].

לכוון בכל מילה ומילה

השומע את המגילה אפילו אם לא כוון בכל תיבה יצא. [רמ"א (סי' תרצ"ט ס"ק טו)]. וע"י בסמוך. הפיח דעתו באמצע הקריאה

השומע את הקריאה ופנה לבו לגמרי לדברים אחרים עד כדי שלא שמע כלל מה שהחזן אמר לא יצא. [הגר"ש"א זצ"ל (אשרי האישי עמי רפ"ז)]. אך אם לא היה מרוכז במה שהחזן קרא אבל שמע הקריאה, כגון שידו אוזנות ביחד עם החזן או שהוא זוכר ששמע אך לא שמ לבו למה ששמע, יצא. [ע"י במ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק טו)]. וכן פסק הגר"ח"ק שליט"א (אגרת הפורים פ"ג הנהגה כא-כד). וע"י בזה בשמעתא עמיקתא גליון ג"ב].

מסתפק אם שמע כדין

המסתפק אם שמע כדין, בקריאה של הלילה הוי ספק דרבנן ולקולא וא"צ לחזור ולקרוא. [ע"י מ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק טז) ובפתי"ש (יו"ד סי' ק"י ס"ק כ)]. אבל ביום דחויבא מדברי קבלה, ספקו לחומרא. [ע"י מ"ב (שם) ובשעה"צ (אות כז) וסי' תרצ"א אות מא], וע"י עוד בזה בשמעתא עמיקתא גליון קע"ח].

הפסיק באמצע הקריאה, מהיכן מומשיך

אם הפסיק באמצע הקריאה ואח"כ חזר למקום שפסק, אפילו שהה כדי לגמור את כולה, יצא. [ש"י' (סי' תרצ"ט סעי' ח)]. ואפילו סח בנתיים. מיהו גוערין במי שסח בנתיים. [רמ"א (שם)]. וע"י בשעה"צ (אות יח)]. אלא שאם שהה מחמת אונס כדי לגמור את כולה חוזר לראש ללא ברכה, אלא אם כן הסיח דעתו דאז גם מברך. [מ"ב (סי' תקצ"ט ס"ק יח) והגר"ש"א זצ"ל (חשוקי חמד מגילה ע"מ ר"ל)]. והיינו שהפסיק משום שאינו ראוי, כגון שצריך לנקבו או שהמקום אינו ראוי מחמת צוואה או מי רגלים, אבל אונס אחר כגון מחמת ליסטים אינו חוזר. [מ"ב (סי' ס"ה ס"ק ג)]. ועל כן מי שנאנס ללכת לבית חולים וכדו' ממשך במקום שהפסיק, אלא שאם הסיח דעתו עליו לברך על המשך קריאתו. [הגר"ש"א זצ"ל (שם)].

לא שמע מילה מהש"י, להשלימה מתוך חומש

השומע הקריאה מהש"י וחיסר מילה אי או יותר, מותר לו להשלים באותו זמן מתוך מגילה כשרה עד מקום שהש"י נמצא. ואם אין לו מגילה כשרה בדיעבד משלים מתוך חומש בתנאי שלא חיסר רוב הקריאה (ולכת' ישמיע המילים לאזניו). [מ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק ו) וסי' יט].

השלום קריאת המגילה בעודו שומע מהש"י

השומע הקריאה מהש"י ובאותו זמן השלים מילות החסרות לו, אם לא השלים גם המשך הקריאה, אפילו כוון לצאת על ידי שמיעתו מהש"י, לא יצא ידי חובתו. [א"ע"פ ששומע כוונה מהני אף בשעה שהוא מדבר בדמוכח בשעה"צ (סי' קס"ז אות מג) למעיין, מ"מ הרי נמצא קורא למפרע ולא יצא כמי"ש הש"י' (סי' תרצ"ט סעי' ז) והמ"ב (סי' ק"ב)]. אלא שצ"ע היכן שהשלים מילה אי ושמע גם מילה הבאה מהש"י

לקרוא מילה במילה עם הש"י

אם חשיב למפרע, שהרי דינו כאילו אמר שתיהם ביחד. וע"י בזה בשמעתא עמיקתא גליון קע"ח]. הרוצה לקרוא מילה במילה עם הש"י מותר לו לעשות כן אף כשקורא מתוך חומש, ויתנה בלבו שאם לא ישמע איהו מילה מהש"י יצא יד"ח (של אותה מילה) בקריאה שלו. [הגר"ש"א זצ"ל והגר"ח"ק זצ"ל (אגרת הפורים פ"ג הנהגה כד)]. וע"י בשמעתא עמיקתא גליון קע"ח].

דין הברכות

ברכות לפניו

הקורא את המגילה מברך לפניו ג' ברכות: על מקרא מגילה, ושעשה נסים, ושהחיינו. [ש"י' (סי' תרצ"ט סעי' א)]. וביום י"א שאינו חוזר ומברך שהחיינו. וכן מנהג בני ספרד. [ש"י' (שם)]. וי"א שאף ביום מברך שהחיינו. וכן מנהג בני אשכנז. [רמ"א (שם)]. ויברך כל הברכות בעמידה. [מ"ב (סי' רס"י תרצ"א)]. ונכון לכוין בברכת שהחיינו גם על משלוח מנות ושעודת פורים שהם ג"כ מצוות ויודיע זה להש"י המברך דבעי כונת שומע ומשמיע. [מ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק א)].

ברכה לאחריה

כשגומר הקריאה, חוזר וכוונה כולה, ומברך. [ש"י' (סי' תרצ"ט סעי' ז)]. ואפ"ל אם התחיל הברכה ואמר ברוך אתה כיון שלא אמר השם פוסק באמצע וכדו' ואח"כ מברך. [מ"ב (סי' ק"ז)]. ונוהגין לברך: הרב את ריבנו וכו'. [ש"י' (סי' תרצ"ט סעי' א)]. ומי"מ אין לברך אחריה אלא בצבור. [רמ"א (שם)]. ונהגו לומר בלילה אשר הניא, אבל אין אומרים אותו ביום. [רמ"א (שם)].

שמיעה בעשרה וברוב עם

מגילה בזמנה צריך לחזור אחר י"י, ואם א"א קוראים אותה ביחד. [ש"י' (סי' תרצ"ט סעי' יח)]. וע"י להלן בדיני פורים המשולש בענין דין זה בכרכים כשחל ט"ו באדר להיות בשבת.

הפסיד את הקריאה בצבור

אם קראו אותה בצבור ואיזה יחיד לא שמעה, יוכל לקרותה אפילו לכתחלה ביחיד, הואיל וקורין אותה באותה העיר בעשרה. [רמ"א (שם) חזו"א (סי' ק"ה ס"ק ב)]. ויש חולקים. ועל כן אף באופן זה יש להדר אחר עשרה. [מ"ב (סי' ק"ד) בשם יד אפרים].

צירוף נשים לעשרה

נשים הוי ספק אם מצטרפות, ועל כן לכתחלה אין לצרפם. [רמ"א (שם)]. וע"י בחזו"א (סי' ק"ה ס"ק ב). וכי"ז לענין לצרפם עם אנשים, אבל נשים עם נשים מצטרפות. [שלמת חיים (סי' שט), צ"א (ח"י סי' עג), הגר"ש"א (שלמי מועד ע"מ רעד) והגר"ש"א זצ"ל (הליכות והנהגות ע"מ ג"א)].

קריאה ברוב עם

יש ללכת לבית הכנסת לשמוע המגילה בצבור גדול משום ברוב עם הדרת מלך. [מ"ב (סי' תרצ"ט ס"ק ב)]. והשומע מחדר הסמוך עליו להכנס לבהכ"מ, שאם לאו לא מקיים ברוב עם. [בה"ל (שם ד"ה צריך)]. וע"י בדבר יהושע (ח"א סי' צו ד"ה גס)]. ומי"מ המתפלל בבית כנסת קבוע אינו צריך ללכת לבית הכנסת אחר משום ברוב עם. [מ"ב (סי' תרפ"ט ס"ק ז) ובה"ח (אות יב)].

יצא לאור מקבץ גליונות עם כל המאמרים והלכות למעשה על נגיף הקורונה לקבלת המקבץ ללא עלות יש לשלוח בקשה לכתובת שבגב הגליון

חובתן בקריאת המגילה

נשים חייבות במגילה. (שׁוׁיׁע רסׁי תרפׁט). אלא שׁיׁיא שאינן חייבות אלא לשמוע. (עׁי לקמׁן).

יכולה לצאת על ידי אחרים

אשה שיש לה ממי לשמוע לא תקרא בעצמה אלא תצא עׁיי אחרים. [מׁיב סׁיׁק ח].

להוציא רבים ידי חובתם

אשה אינה מוציאה רבים ידי חובתם. [שׁוׁיׁע שם סׁע ב]. ואין לאשה לקרוא להוציא נשים אחרות ידי חובתן. [שׁעׁהיׁע (סׁי תרפׁט אות טז) משום דזילא בהו מלתא]. ומכל מקום אם אין להן אפשרות אחרת לשמוע המגילה יכולה להוציאן ידׁיח. [תורת היוולדת (פׁניה סוף אות ד)].

להוציא שאר נשים ידי חובת הברכה

נשים הבאות לשמוע קריאת המגילה, יׁיא שכל אׁ תברך לעצמה. [מנחׁיׁי (חׁיׁג סׁי נד) והגרׁיׁיק זצׁיׁל (אגרת הפורים פׁיג הגה מא)]. ויׁיא שאׁ יכולה להוציא את כולם. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (שם)].

קריאה ברוב עם

אין חובה לנשים לחזר אחר קריאה ברוב עם. [כך משמע מהמׁיב (סׁי תרפׁט סׁיׁק א). וכיׁי החלקת יעקב (אׁרׁיׁח סׁי רלב)]. ויׁיא שגם נשים תלכנה לבית הכנסת משום ברוב עם. [חׁיׁיׁיא (כלל קנה אות ז) וכחׁיׁח (סׁי תרפז אות יב)]. והעיקר כדעה הראשונה. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי חׁיׁג פמׁיׁג אות ל)].

הברכה על הקריאה

אם הבאות לקרא לעצמה, מברכת ״לשמוע מגילה״. [רמׁיׁא (סׁי תרפׁט סׁע ב), מׁיב (סׁי תרצב סׁיׁק יא) והגרׁשוׁיׁא זצׁיׁל (נטעי גביראל פלידׁ הגה ג)]. ויש אומרים שמברכת ״לשמוע מקרא מגילה״. [מׁיב (סׁי תרפׁט סׁיׁק ח) ומנחת פתים (סׁי תרפׁט)]. וכך יש להנהוג. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי פמׁיׁג אות לב)].

קריאה לנשים

הקורא קריאה לנשים, ישמע המגילה קודם לכן ואחר כך יוציא אותן ידי חובה. ומיׁמ אם מכון שלא לצאת באותה קריאה יכול לכתחלה לצאת אחיׁכ בצבור. [מׁיב (סׁי תרצב סׁיׁק יא)].
אם השומעים יברכו בעצמן

אם השיׁץ כבר יצא ידי חובת קריאת המגילה (או שמכוין שלא לצאת בקריאה זו), הוציאים ידׁיח עׁיי יברכו בעצמם על המגילה. [מׁיב (סׁי תרצב סׁיׁק ח)].

נוסף הברכה

המברך עבור נשים טוב שיברך לשמוע מגילה. [מׁיב (סׁי תרצב סׁיׁק יא)].

ישיבה בקריאה לנשים

הקורא את המגילה לכמה נשים, אפילו הן יותר מעשרה, יכול לשבת בעת הקריאה.

[הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי חׁיׁג פמׁיׁג אות ל)].

ברכת הרב את ריבנו

אחר קריאת המגילה לנשים אין מברכים ברכת ״הרב את ריבנו״ אפילו הן עשרה. [הגרׁשוׁיׁא זצׁיׁל (הלכׁיׁשי פכׁיג אות ג) והגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי פמׁיׁג אות לב)].

חרש שוטה וקטן

חרש שמדבר ואינו שומע

חרש המדבר ואינו שומע חייב בקריאת המגילה לכל הדעות. [בהיׁל (רסׁי תרפׁט דׁיׁה חרש)]. ואם שומע על ידי מכשיר שמיעה נחלקו הפוסקים אם יוצא ידי חובתו על ידי שמיעה זו. [עׁי לעיל לענן שמיעה דרך טלפון]. ועל כן אם בידו להוציא את המכשיר ולשמוע ללא עזרתו יעשה כן, ואם לאו יקרא לעצמו ולא ישמע מאחרים.

להוציא רבים ידי חובתם

יש אומרים שחרש שמדבר ואינו שומע אינו מוציא את הרבים ידי חובת קריאת המגילה [שׁוׁיׁע (סׁי תרפׁט סׁע ב). ועיׁי בביׁי ובמיׁב (סׁיׁק ה) הטעם לזה]. ויש אומרים שבדיעבד אם שמע ממנו יצא. [בׁיׁיׁח (אות ה), מׁיׁא (סׁיׁק ג) ומיׁב (שם)]. ואם שומע רק בעזרת מכשיר שמיעה הדבר תלוי במחלוקת הפוסקים אם שמיעה זו נחשבת שמיעה. [עׁי לעיל לענן שמיעה דרך טלפון]. ועל כן לכתחלה אין לצאת ידי חובה על ידו אלא אם כן אין אחר.

חינוך הקטנים

מתחנכים את הקטנים למצות קריאת המגילה, בין לקריאת היום בין לקריאת הלילה. [שׁוׁיׁע (רסׁי תרפׁט) ומיׁב (סׁיׁק טז), ועיׁי בבנין שלמה (חׁיׁא סׁי נח דׁיׁה אבל). ועיׁי משיׁב בשמעתא עמיקתא דיני קטן והינוכח]. וטוב להביאם לבית הכנסת. [שׁוׁיׁע (סׁעו ח)]. וכיון דגם נשים חייבות, גם בקטנות יש בהן משום מצות חינוך. [מׁיב (שם סׁיׁק ג)].

קטן להוציא רבים ידי חובתם

קטן אינו מוציא גדול, אם לא בשעת הדחק שאין שם אנשים בקיאים לקרוא, שאז יכול להוציאם אם הגיע לחינוך. [מׁיב (סׁי תרפׁט סׁיׁק ו ושׁעׁהיׁע)]. ועיׁי במׁיב (סׁי נג סׁיׁק ל וסׁי נה סׁיׁק ד)].

בן כרך ובן עיר

חובת קריאת המגילה בעיירות וברכים

ביום ייׁד באדר קוראים את המגילה בעיירות גדולות וכרכים שאינם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון. אמנם כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון, אפיׁי אינן מוקפים עכשיו, קורין בטיׁו. והכפרים הנראים עם הכרכים המוקפים, אפיׁי אינם סמוכים קוראים בטיׁו. וכן הדין בסמוכים אפיׁי אינם נראים עמהם, ובלבד שלא יהיו רחוקים מהכרך יותר ממיל. [שׁוׁיׁע (רסׁי תרפח). ועיׁי במיׁב (שם) בהז]. וכשחל טׁיו באדר להיות בשבת יתבאר להלן.

עיירות המסופקות

עיירות המסופקות אם הם מוקפות מימות יהושע בן נון או אם סמוכות לעיירות המוקפות חומה, נחלקו הראשונים מתי זמנם לקריאת המגילה. יש אומרים שקוראים ביום ייׁד בלבד, ושחולים אחר רוב עיירות שרובן אינן מוקפות מימות יהושע. ריׁין (מגילה ב. דׁיׁה ולענין)]. ויש אומרים שקורין בייד ובטיׁו, ומברכים על קריאתה בייד בלבד הואיל והיא זמן קריאתה לרוב העולם. [רמבׁיׁם (מגילה פׁיׁא חׁיׁיׁא)]. והעיקר כדעה האחרונה. [שׁוׁיׁע (סׁי תרפח סׁע ד), אולם הגרׁיׁא (שם) פסק כהרׁיׁן]. ומבואר בשׁעׁהיׁע (אות ט) שעכׁיפ מצרפינן דעת הגרׁיׁא לקולא].

אלו עיירות בכלל הפסק

ודין הספקות יׁיא שנוהג בטבריה, יפו, צפת, עכו, חיפה, לוד, באר שבע, בית שאן, חברון, שכס ועזה. ויבדי אגוד. ויׁיא שגם באשדוד, אשקלון, גוש חלב ורמלה. ובחויׁל דין הספקות נוהג בדמשק, צור ובגדא. ויׁיא אף בפראג. [עׁי בהז במנחׁיׁי (חׁיׁח סׁי סא), בקובץ תשובות (חׁיׁא סׁי סח), בכחׁיׁח (סׁי תרפח אות יז) ועוד]. וינהג כל אׁ לפי מנהג המקום והוראת רבותיו.

משלוח מנות

חייב אדם לשלוח שתי מנות לרעהו, דכתיב ״ומשלוח מנות איש לרעהו״. ומצותה שתי מנות לאדם אחד, וכל המרבה הרי זה משובח. [שׁוׁיׁע (סׁי תרצה סׁע ד) ומיׁב (שם סׁיׁק ג)]. יש אומרים שהטעם לזה הוא כדי להרבות שלום ורעות. [מנות הלוי (מגילת אסתר פׁיט פסי יט)]. ויׁיא שהוא כדי שיהא לכל אׁ צורכי סעודת פורים. [תנהיׁד (סׁי קיא). ועיׁי בחתׁיׁס (סׁי קצו) שני מהרמבׁיׁא סׁיׁל כהנינו הלוי, אולם הפרׁיׁח (שם) חולק על פוריים]. ויוצא אפילו השיטה הראשונה אפשר לשלוח כלים וכדו. אבל לפי השיטה השניה צרכים דוקא דבר מאכל. ומיׁמ כח נתפשט לתת במשלוח מנות מיני מאכל. [כנהיׁג (סׁי הגבׁיׁז סׁי ק)]. ועיׁי בשמעתא עמיקתא גליון ניג].

נשים

נשים חייבות במשלוח מנות. [רמׁיׁא (סׁי תרצה סׁע ד)]. ונשים נשואות נהגו להקל בזה כי יוצאות עׁיי הניתנה של בעליהן. ויׁיא שלכתחלה אין לסמוך על זה. [מׁיב (סׁיׁק כה). ועיׁישי שמיׁמ יש להחמיר. אלא שהמנהג הפשוט שלא להחמיר בזה. ועיׁי בערוהׁיׁש (סׁי תרצד אות ב) שיוצאת עׁיי הניתנה של בעלה כי כנוף אׁ ניהח]. ומיׁמ יכולה לשלוח מהמאכלים ומשקים המצויים בביתה אעׁיפ ששייכים לבעלה משום שיש לה רשות לתתם לאחרים. [נשט הלוי (חׁיׁט סׁי קמו אות א)].

חינוך הקטנים

קטן חייב במשלוח מנות מדין חינוך. [פמׁיׁג (סׁי תרצה אׁיׁא סׁיׁק ד)].

לשלוח לקטן

לכתחלה יש לגדול להנעם מלשלוח מנות לקטן (ואם כבר יצא ידי חובתו אין חשש). [עׁי בערוהׁיׁש (סׁי תרצה אות יח) שנקט שאם שולח משלוח מנות לקטן יצא, דרעהו קרינן ביה. וכן נקט במקראי קדש (פורים סׁי לט אות ב)]. אולם הבן איש חי (פרי תצוה אות טז) והכהיׁח (סׁי תרצג אות ג) פסקו דבכהיׁג לא יצא. [לשוולחם על ידי שליח

יש אומרים שדפי שחייבו חזׁיל לשלוח המנות דוקא על ידי שליח. [מׁיב (סׁי תרצה סׁיׁק יח) בשם הבנין ציון (סׁי מד) (אלא שבאמת שם משׁט דלא בעינן שליחות ומסתפק שמא יש דין לכתחלה לעשות כן), ועיׁי במקור חיים (ססׁי תרצג)]. ויש אומרים שאין צריך שליחות. [אׁיׁיא בוטשאטש (שם), כהיׁח (אות מא) והזוׁיׁא (דנינים והנהגות)]. ולכתחלה יש להקפיד לשלוח עכׁיפ משלוח מנות אחד על ידי אחר. [לשוולחם על ידי קטן (לדעת המהמיריים לעיל)]

יׁיא שמועיל לשולחם אף על ידי קטן. [חתׁיׁס ומקור חיים (ססׁי תרצג)]. ויש מסתפקים בזה. [הרעׁיׁא (פסקי תשובה סׁי קמח)]. ודעה ראשונה עיקר. [מנהרׁשׁיׁם (דעת תורה סׁי תרצה)].

לשלחם לפני פורים

יש אומרים שמועיל לשולחם מיׁיא באדר אם גיעו בפורים. [מנהרׁיׁא (סׁי רד)]. וכן פסק המהרשׁיׁם (דעת תורה שם סׁע ד). ועיׁי בבאר היטב (סׁי תרצה סׁיׁק בשם היד אהרן)]. ויש ממחירים שצריך לשולחם דוקא בפורים עצמו. [ערוהׁיׁש (אות יז) ותורה לשמה (שאלה קפח)]. ועיׁי עוד בפמׁיׁג (סׁי תרצה אׁיׁא סׁיׁק א)].

בן ייׁד לבן טׁיו בטיׁו (או להיפך)

יׁיא שכן ייׁד ששלח לבן טׁיו והגיע לידו בייׁד ואכלו בטיׁו, יצא השולח ידיׁח, אבל בן כרך ששלח לבן עיר בטיׁו לא יצא. [אׁיׁיא (סׁי תרצ)] כי הכל הולך אחר שמחת המקבל. ועיׁי בהמהרׁיׁי אשכנזי (סדור בית עובד). ויׁיא שאינו ידיׁח אלא בייׁד לבן ייׁד או בטיׁו לבן טׁיו. [עׁי חי רבינו מאיר שמחה (ליקוטים מגילה ד : דׁיׁה ועוד) ובתורת המועדים (סׁיׁק כ אות ה) בשם החזוׁיׁא ובצץ הקודש (סׁי נז)]. ולמעשה יש להקפיד לתת לבן ייׁד בייד ולבן טׁיו בטיׁו. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (נבקשו מפיהו אות ט)].

נתינת משלוח מנות למי שאינו מברך

מותר לתת משלוח מנות לשכן וכדו שהוא חשוד שלא לברך, משום דרכי שלום או כדי לקרבו לדת. [נאין בזה משום לפניׁע: אׁ אם כוונתו גם לברך להשני לחזור בתשובה אין חשש לפניׁע כמבואר בריתבׁיׁא (קדושין לב. דׁיׁה הא). וכיׁכ בתשובות והנהגות (חׁיב ססׁי קלח). וכן מבואר במנחׁיׁש (רסׁי לח). בי מקום דרכי שלום מותר כמבואר במיׁב (סׁי שמו סׁיׁק ו) עיׁישי התנאים בזה. [הוא רוב בניׁד. ועיׁי בגליון ניג].

להטביל הכלי שמסדרים עליו המשלוח מנות

הקונה כלי עיׁמ למלאות אותו בדברי מאכל ולשלוח הכלי עם האוכל לאחר, אין המשלח צריך להטבילו, אלא המקבל חייב להטבילו כשמחליט להשתמש בו. [הגרׁשיׁא זצׁיׁל (קונטרס טבׁיׁב - ישראלון אות עב). וכן שמענו בשם הגרניקן זצׁיׁל (והדר ביה ממה שנקט להחמיר בזה). ועיׁי בגליון צׁיׁד].

להטביל כלי שעומד לתת במתנה

כלי העומד למתנה אין להטבילו לצורך המקבל. ואפילו זיכה את הכלי לחבירו לפני הטבלתו. ואם הטבילו, על המקבל לחזור ולהטבילו ללא ברכה. [הגרׁשוׁיׁא זצׁיׁל (טבילת כלים פׁׁח סהׁגׁיה ט), תשובות והנהגות (חׁיׁא סׁי תנב) ועוד. והארכנו בסיׁד בשמעתא עמיקתא גליון סׁיׁד].

אכילה לפני קיום המצוה

יׁיא דראוי שלא לאכול קודם שיקיים משלוח מנות. [הגרׁשוׁיׁא זצׁיׁל (פׁיׁט אות ט)]. ויש סוברים שאין לחוש בזה. [משנה הלכות (חׁיז סׁי צב)]. וכן עיקר. [כך משמע מסתימת המיׁב ושאר הפוסקים שהזכירו דין אכילה לפני קריאת המגילה ולא לענן זה. והיינו כי היא מצוה משום שבריבוי סעודות יש מצוה כמבואר לקמן].

מתנות לאביונים

חובת מתנות לאביונים

חייב כל אדם ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים (דהיינו מתנה אׁ לכל אׁ). [שׁוׁיׁע (סׁי תרצד סׁע א)]. ומותר לתת מאכל או מעות. [מׁיב (שם סׁיׁק ג)]. ואפילו שתי פרוטות מועיל לזה. [מׁיב (שם)]. והגרנׁיׁק שליטׁיׁא (ומשמח ישראל עמי קמוד)]. ויש אומרים שבזמנינו שאין לפרוטה ערך כלל יש לתת דבר חשוב שישמח בו העני. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי פמׁיׁו אות י)]. והרוצה להדר יתן מתנה חשובה שאין לעני בושה לקבלה, ושיעורה כ - 50 שקלים. [הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי שם)].

נשים

נשים חייבות במתנות לאביונים, כי גם הן היו באותו הנס. [רמׁיׁא (סׁי תרצה סׁע ד) ומיׁב (סׁיׁק כה) דלא כהפׁרׁיׁח (שם)]. ובעל הבית יכול להקנות הכסף עׁיי אחר עבור אשתו או בנותיו הגדולות ולאחר מכן למוסרו בשליחותן. ונשים נשואות נהגו להקל בזה כי יוצאות עׁיי הניתנה של בעליהן. ויׁיא שלכתחלה אין לסמוך על זה. [מׁיב (סׁיׁק כה). ועיׁישי במיׁב שכתׁי שמיׁמ יש להחמיר. אלא שהמנהג הפשוט להקל. ועיׁי בערוהׁיׁש (סׁי תרצד אות ב) שכתׁי שיוצאת בכחׁיׁא כי כנוף אׁ ניהח].

חינוך הקטנים

קטן שהגיע לחינוך פטור ממתנות לאביונים, כי על פי רוב אין לו מעות. [אׁיׁא מבוטשאטש (סׁי תרצה)]. ויׁיל הדיינו טעמא כי אילו היה גדול היה פטור כי אין לו ממון]. אבל כשהגיע לכלל מצוות אעׁיפ שסמוך הוא על שלחן אביו חייב. [ערוהׁיׁש (סׁי תרצד אות ב). ועיׁי בפמׁיׁג (סׁי תרצה אׁיׁא סׁיׁק ד)].

נתינתה בו כיום

מחמת שעיקר טעם מצוה זו הוא כדי שיהיה לו במה לשמוח בפורים, כל שלא הגיע לידו בפורים לא קיים המצוה. [התעוררות תשובה (סׁי תצא)]. ועיׁי לקמן].

נתינת ציׁק מומז

הנותן ציׁק לעני יוצא ידי חובה. [הגרׁשוׁיׁא (הלכׁיׁשי פׁיׁא אות כג) והגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי פמׁיׁו אות ג)]. ודעת הגרניקן זצׁיׁל (חוברת מועד הרבנים לעניני צדקה תשסׁיׁד עמי 7) שאל ידיׁח אׁיכׁי העני יוציא הכסף בפורים מהבנק]. ואף אם נותן לגבאי המחלק לעניים ציׁק בסכום גדול שיחלק לכל עני כפי שיעור הניתנה. [כך התפרסם בחוברת הנׁיׁל בשם הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל].

נתינת ציׁק דחוי

הנותן ציׁק דחוי יש מי שאומר שלא ידׁיח. [הגרׁשוׁיׁא זצׁיׁל (שלמי מועד עמי 68)]. ויש אומרים שיוצא כיון שיכול לקנות בזה בחנות. [הגרׁיׁשיׁא והגרׁיׁש ואזנר זצׁיׁל והגרנׁיׁק שליטׁיׁא (חוברת מועד הרבנים לעניני צדקה תשסׁיׁד עמי 7)]. ואף אם אין לו מעות כעת בחשבון (אלא שיהיה לו אחר פורים). [משנה הלכות (חׁיז סׁי קכב)]. והנותן לקופה של צדקה ציׁק דחוי והם מזכים לו מעות מזומנים ונותנים זאת לעניים, מועיל לכל הדעות.

לזכות את המתנה לפני על ידי אחר

אם יש לו כסף עבור עני ואינו פוגש אותו בפורים, יכול לזכות לעני את הכסף עׁיי שליח, אפילו אם לא יגיע לעוד דבר אחרי פורים. וזה בתנאי שיודיע לעני בפורים. [מנהרׁיׁא (סׁי רז) ושרגא המאיר (חׁיׁג קיב)]. וכך דעת הגרׁיׁשיׁא זצׁיׁל (אשרי האישי פמׁיׁו אות ד). ועיׁי עוד בשיח צחק (סׁי שטט)].

נתינתם קודם פורים

אין לתת לעני מתנות לאביונים קודם פורים. [בהל'ל (סי' תרצד)]. ומ"מ אם נותן לעני בתורת פקדון והעני יזכה בהם בפורים מותר. [הגרש"א זצ"ל (ישמח ישראל עמי קלו)]. וכן מותר ליתנן לשלחי שיתנם לעני בפורים. [ערוה"ש (סי' תרצד אות ב)].

לשלוח לקטן

מותר לתת מתנות לאביונים לקטן. [ערוה"ש (סי' תרצד אות ב) וכה"ח (סי' תרצד אות יב). ועיי' בערוה"ש (שם) שאם שולח לאיש ולאשתו או לאיש ובנו לא יצא ידי"ח שתי מתנות. אולם הבנין עולם (סי' טו) חולק].

המורב מצוות היום ע"י שליח, האם צריך לברר שיקיים שליחותו

השולח משלוח מנות או מתנות לאביונים על ידי שליח, יש אומרים שמחמת שמצות היום הם מדברי קבלה הם סומכים על החזקה דשליח עושה שליחותו ועליו לברר שאכן קיים שליחותו. [כן צידד להחמיר האחיעזר (ח"ג סי' עג)]. והמנהג להקל בזה, נע"י באלף דף שלמה (סי' שפג) שכת' הדוי מילתא דעבידא גללווי. ועוד י"ל שסומכים על הסוברים שדברי קבלה דינם כדרבנן שסומכים על האי חזקה. אלא שלפני"ז בשולח עיי' קטן יו' להחמיר. וכ"כ בחלקת יעקב (ססי' רלח). ועיי' ע"ש. עמיקתא גליון קל"ד].

אכילה לפני קיום המצוה

י"א שדראווי שלא לאכול קודם שיקיים מתנות לאביונים. [הגרשו"א זצ"ל (פני"ט אות ט)]. ואין לחוש בזה. [משנה הלכות (ח"י סי' צב ד"ה דבדר). וכן משמע מסתימת המ"ב ושאר הפוסקים שהוכירו דין אכילה לפני קריאת המגילה ולא לענין זה. והיינו טעמא כי בריבוי סעודת פורים איכא מצוה כמבואר לקמן].

פעודת פורים

מצוה להרבות בסעודת פורים. [רמ"א (ר"ם תרצה)]. וכל סעודה שאוכל לכבוד פורים יש בה מצוה. [כן משמע מהרמ"א (שם), וכן מבואר בביאור הגרי"א (שם)]. ומ"מ בסעודה אחת ביום יוצאים ידי חובה. [ש"ר"י ורמ"א (שם)]. והמנהג לקיימה אחרי מנחה. [רמ"א (שם)]. ועיי' במשנה הלכות (ח"י סי' צג) שאף באכילת ארוחת בוקר ייד"ח]. ומכל מקום נכון לאכול גם בלילה. [מ"ב (סי"ק א)].

אכילת פת

יש אומרים שבסעודת פורים אין חובה לאכול פת. [מ"א (סי' תרצה סי"ק ט)]. ויש אומרים שצריכה פת. [מו"ק (שם ד"ה ושטען) וערוה"ש (אות ז)]. וכן נראה עיקר. [כן משמע מסתימת המ"ב שהשמט דעת המ"א הגי"ל. ועיי' בשבט הלוי (ח"א סי' רנ בהנהג לסי' תרצה וח"י סי' נד אות ב)].

הקיא סעודתו

מי שהקיא כל מאכלו, י"א שלא יצא ידי"ח הסעודה. [כת"ס (או"ח סי' צו ד"ה ודע די"ל). ועיי' בכה"ח (סי' רע אות ז)]. ועיי"כ א"ז משער שלא נשאר במעיו כזית מסעודתו, יסעד שוב.

ברכה אחרונה למי שהקיא סעודתו

מי שהקיא כל מאכלו או שתייתו אינו מברך ברכה אחרונה. [שער"ת (סי' רח סי"ק א), בשם הברכ"י, נזירות שמשון (סי' קפד), אמרי בינה (או"ח סי' יז), תורה שלמה (סי' קכה), הר צבי (ח"א סי' קסג) ושבט הלוי (ח"א סי' רה ד"ה סי רח, וח"י סי' כא) דלא גרע מעיקול]. והדין כן אף אם מסופק אם נשאר במעיו כזית. [כה"ח (סי' קפד אות דז)]. ויש מי שאומר שחייב לברך. [קול אליהו (או"ח סי' ט), נעיי"ש שאם אכל כזית והקיא שיעור כזית הוא ודאי לא יברך אחריו]. והעיקר כדעה הראשונה, ומ"מ אם אפשר ראוי שיאכל שיעור לאחר הקאתו ע"מ להתחייב לכוי"ע, או ישמע הברכה מאחרים. [כה"ח (שם)].

להשתכר בפורים

אמרו חז"ל שחייב אדם להשתכר בפורים. וי"א שהדברים כמשמעם. [שו"ע (סי' תרצה סעי' ב). וכן הוא בבה"ל (שם ד"ה חייב) בדת השו"ע]. ומ"מ היודע בעצמו שיזלזל אז במצוה מן המצוות או שינהוג קלות ראש מוטב שלא ישתכר. [בהל' (ד"ה עד). ועיי' בשמעתא עמיקתא גליון קל"ד]. וי"א שישתה יותר מלימודו ואח"כ ירדם ויקיים עד דלא ידע. וכן עיקר. [רמ"א (שם) ומ"ב (סי"ק ה). ועיי' בשב"ה'ל (ח"י סי' קז אות ב) דשיעור "יותר מלימודו" מירטשו שהיין ששותה עושה עליו רושם של התרוממות שמחה כדרך יין, ואין נפ"מ אם שותה זה בשיעור יותר מאכילת פרס. ועיי' בשמעתא עמיקתא גליון צ"ד].

שתיה יין או שאר משקים

יש לקיים מצוה זו ע"י שתיית יין. ומ"מ מנהג העולם להקל לשתות שאר משקים משכרים.

נע"י במקראי קדש (פורים סי' סד), בהליכות והנהגות בשם הגרש"א זצ"ל ובשלמי תודה (פורים סי' לא עמי שכו)].

מוזיק לו הייך

מי שמזיק לו הייך פטור ממצוה זו. [שע"ת (סי' תרצה אות ב)]. ומ"מ אם יכול ישתה בסעודה איהו כוס של יין כדי לקיים ימיו משנתה ושמחה. [כה"ח (אות טז)].

חיוב נשים

נשים פטורות משתיית יין בפורים. [שבט הלוי (ח"י סי' יח אות ב). ועיי' בשמעתא עמיקתא גליון צ"ד].

דיני פורים המשולש

דיני העיירות ביום שישי

מצוות היום

ט"ו באדר שחל להיות בשבת, בעיירות שאינן מוקפות חומה נוהגים דיני פורים ביי"ד כבכל שנה. ואומרים עה"נ ביי"ד ולא בט"ו. [מ"ב (סי' תרפח סי"ק יז)]. ובענין סדר התפלה עיי' מש"כ בדיני בני כרכים ביום שישי.

עשיית מלאכה

מן הדין מותר לעשות מלאכה בפורים, אלא שבני אשכנז נהגו איסור. [רמ"א (סי' תרצו סעי' א)]. ולבני ספרד תבלי לפי מנהג המקומות (והמנהג הפשוט הוא להחמיר). [ברכ"י (שם אות ב)].

עיירות המסופקות

בעיירות המסופקות אם הם מוקפות מימות יהושע בן נון [עיי' לעיל בדיני קריאת המגילה מי הם], נוהגות כל מצוות היום ביי"ד. [פרי"ח (סי' תרפח). וכן הביא בלוח אר"י (שם)]. אלא שראוי ליר"ש להחמיר בהם בכל דיני פורים משולח המבוארים להלן. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פכ"א אות ב והגה ד) אף לדינא יש כמה צדדים להקל, וי"א שגם במוקפין עושין הכל בער"ש, מ"מ ראוי להחמיר. ודעת הגרש"א זצ"ל (ציצור דיני פורים עמי"ל) שבענין משלוח מנות יש מקום להקל לנהוג בו רק בער"ש, כיון שלדעת החזו"נ גם בכרכים המוקפים משלוח מנות הוא בער"ש. ובלוח אר"י (חודש אדר) כתב שעיריות המסופקות עליהן לנהוג ביום ו' ככל דיני הפורים]. ואומרים על הניסים בשני ימים. [מ"ב (סי"ק יז)]. ויש שנהגו גם לקרוא ויבא עמלק ולהפטיר פקדתי, אולם למעשה לא נהגו כן, אלא קוראים ומפטירים בפרשת השבוע גם לא לומר על הניסים. [לוח אר"י (שם)].

סעודת פורים בערב שבת

אסור לקבוע בערב שבת סעודה שאינו רגיל בימי החול, מפני כבוד השבת, שיכנס לשבת כשהוא תאב לאכול. [שו"ע (סי' רמט סעי' ב)]. ומכל מקום סעודת מצוה שימנה ערב שבת מותר. [רמ"א (שם)]. ועל כן פורים שחל בערב שבת יעשה סעודה, אלא שלכתחלה יעשנה קודם חצות היום. [רמ"א (סי' תרצה סעי' ב) ומ"ב (סי"ק ה). ועיי"ש במ"ב שציין ליד אפרים בשם המהר"י"ל (סי' נג) שנקט שעד שעה עשירית מותר לתתה]. ובדעיבד יסעד אף אחר זמן זה עד בין השמשות. [עיי' רמ"א (סי' רמט סעי' ב) ובמ"ב (סי"ק יג). ודעת הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פני"ט שהגה 81) שאין לקבל שבת מבעו"י ואח"כ לסעוד, שלא יכר שהסעודה לכבוד פורים, עיי"כ. וכ"כ השואל במהר"י"ל (סי' נ אות ח)]. ויש שנתנו תוקף לכתחלה להגיש תחיל הסעודה מבעו"י עד שיקדש היום ופורסינו מפה ומקדשין. [עיי' בספר מנהג אר"י להר"י גליץ שהחיל נהר מצרים, ובספר פורים שחל בשבת]. ועיי' בסמוך בענין אכילה קודם התפילה.

המשיך סעודתו

נמשכה סעודתו עד הלילה, אע"פ שהתחיל מבעו"י, צריך להפסיק, שאסור לטעום (אפי' מים) קודם שיקדש. [שו"ע (סי' רעא סעי' ד)]. ואפי' לא קבל שבת, כי מחמת שנעשה ספק חשיכה ממיילא חלה עליו שבת, וכן הדין אם קבל עליו שבת אפי' עדיין היום גדול. [מ"ב (סי"ק יא)].

פורס מפה ומקדש

אם רצונו להמשיך אכילתו, עליו לפרוס מפה ולקדש, כלומר עליו לכסות הפת עד אחר הקידוש ואח"כ יסירנה, כי היכי דתתראה דאתא הסעודה השתא ליקרא דשבתא. [שו"ע (שם) ומ"ב (סי"ק טו)]. ועיי' בכה"ח (סי' רעא אות כב) דלפי האר"י לא נכון לעשות כן אלא יקדש אחר תפלת ערבית].

ברכת הייך בקדוש

אם היו שותים יין תחלה, אינו אומר אלא קידוש בלבד בלא ברכת הייך. (ואם אין לו יין ומקדש על הפת, אינו מברך המוציא כמבואר להלן) [שו"ע (שם)], מחמת שכבר בירך בתחלת שתייתו, והי"ה שאי"צ לברך על הייך שבתוך הסעודה, כי אין היסח הדעת בין שתיית הכוס של קידוש לשתיית הייך שבתוך הסעודה. [מ"ב (סי"ק טז)].

ברכת המוציא

אחרי שקידש יש אומרים שאף אם היה באמצע סעודת פת עליו לחזור ולברך ברכת המוציא. [שו"ע (סי' רעא סעי' ד)]. כי אינו יוצא בברכת המוציא שבירך בתחלת הסעודה, לפי שהקידוש שבנתיים שהיה צריך לאומרו (מפני שנאסר באכילה עד שיקדש) הוא הפסק לפיכך צריך לברך שנית ברכת המוציא. ובהמ"ז יברך רק פ"א בסוף הסעודה (משא"כ כשאין לו יין ומקדש על הפת, שזמן ברכת המוציא שלו קודם קידוש, ולא היה עדיין הפסק שיהיה צריך מחמת זה לברך שנית, אי"צ לברך המוציא לכוי"ע). [מ"ב (סי"ק יז)]. וי"א שאינו מברך המוציא. [שו"ע (שם)]. דס"ל קידוש לא הוי הפסק. וכיון דספק ברכות להקל יש לתפוס כשיטה זו. [מ"ב (סי"ק יח)]. ולמעשה אינו מברך דספק ברכות להקל. [מ"ב (שם)].

עצה לצאת לכל הרעות

על מנת להמנע מהלכנס במ"ח לענין ברכת המוציא, יש לתת עצה, להשאיר לחם שלא לפניו ולכוון בשעת ברכת המוציא בתחלת סעודת פורים שלא לפטרו בברכה, וכשפורס מפה ומקדש יברך ברכת המוציא על לחם זה. [עיי' בפרי"ח (יו"ד סי' יט סי"ק ח) דס"ל דמהני להגביל חלות הברכה. וכן פסק בבה"ל (סי' ח על סעי' די ד"ה וי"א)]. ואף התבא"ש (סי' יט סי"ק יז) שס"ל דלא מהני, אם לא היה לפניו בשעת הברכה מודה. ואע"פ שהפמ"ג (סי' קעז א"א סי"ק א) מסתפק אם מהני להגביל חלות הברכה של ברכת המוציא, היינו שלא לפטור שאר המאכלים אבל שלא לפטור פת אחר יודה דמהני, ועיי'ו. ובלא"ה דעת הב"ח (סי' תעג סוף אות י ד"ה ולענין) דמהני להגביל חלות הברכה. ועיי' בזה בשמעתא עמיקתא גליונות מ"ב ר"ריח].

על הניסים בסעודה שנמשכה עד הלילה

נמשכה סעודתו עד הלילה, חייב להזכיר של עכשיו, דהיינו רצה, וא"כ איך יאמר על הניסים שהיו תרני דסתרי, וכיון שאין הזכרת עה"נ חמורה כ"כ לכן יאמר רק של שבת. וכ"ז אפילו כשלא התפלל עדיין, ובפרט אם התפלל מקודם בודאי אינו כדאי להזכיר אח"כ ועה"נ בבהמ"ז. [מ"ב (סי' תרצה סי"ק טו)]. ואם לא אכל כליל שבת, אלא רק מברך בהמ"ז על הסעודה שאכל בער"ש, לדעת השו"ע (סי' רעא סעי' ו) מזכיר רצה ולדעת הרמ"א אינו מזכיר רצה].

לפיים הסעודה ואח"כ להתפלל

אם רצונו לפרוס מפה ולקדש ולהתפלל תפלת מעריב מאוחר יותר, מותר לעשות כן בתנאי שיתחיל סעודתו חצי שעה קודם זמן מעריב. [מ"ב (סי' רעא סי"ק יא)]. ואם לא התחיל חצי שעה לפני הזמן יכול ללמנות שומר שיוזכר לו להתפלל (ויזוהר שלא ישתכר). [רמ"א (סי' רלב סעי' ב), מ"ב (סי' תרבג סי"ק ז ושעה"צ (שם) וצני"א (ח"י סי' ו)]. ועיי' ונ"י בזה בשמעתא עמיקתא גליון קצ"ח].

בן כרף, לסעוד סעודה לכבוד פורים של פרוזים

מותר לבן כרף לסעוד בערב שבת לכבוד פורים של פרוזים. [עיי' ברמ"א (סי' תרצה סעי' ב) שכת' שיש חיוב משתה ושמהח בבי' הימים. וכן א"ל חכם אחד שליט"א בשם הגרני"ק זצ"ל. ובפרט בשנה זו שיש סוברים שבן כרף חייב בסעודה ביום שיש].

מי שלא קרא מגילה בער"ש, אפי' קיבל שבת רשאי לקרותה עד הערב. [התערורות תשובה סי' תצג] משום דהוי קבלה בטעות]. ואם נמשך עד בה"ש יקראנה בלי ברכה. [עיי' מ"ב (סי' תרפו סי"ק ח)].

דיני הכרכים ביום שישי

בגדי שבת

לובשין בגדי שבת ביום זה כמו בכל שנה. [סדר הפורים המשולש לגר"ח זוננפלד זצ"ל (עמי ה)].

קריאת המגילה

יום חמשה עשר שחל להיות בשבת אין קורין המגילה בשבת כי גזרו רבנן שמא ילך אצל חכם ללמדה איך לקרותה ויעבירנה ד"א ברה"ר. ועל כן מקדימים לקרותה בערב שבת(ולא מאחרים לקריאתה דכת"ב "ולא יעבור"). [שו"ע (סי' תרפח סעי' ו) ומ"ב (סי"ק טו)].

חיובה מדרבנן או מדברי קבלה

אע"פ שקריאת המגילה עכ"פ ביום היא מדברי קבלה [נע"י בזה לעיל בדיני קריאת המגילה], מ"מ י"א שחובת הקריאה ביום שישי (ביום ובלילה) לבני הכרכים היא מדרבנן. [עיי' בטו"א (מגלה ה). דס"ל שמפני שהקדימה אינה דומה בחיובה לזו שבזמנה, דבזמנה היא מדי"ק מתקנת אנשי כה"ג אבל קריאה דיי"ג בע"ש איננה מדברי קבלה אלא מתקנתא דרבנן שאח"ז שתקנו וחיובו לקרותה בער"ש]. ועיי"כ לכתחלה בקריאת היום עדיף להדר שכן עיר לא יצא ידי"ח ע"י קריאתו של בן כרף, אבל להיפך ודאי יוצא ידי חובתו. [עיי' במקראי קודש (פורים סי' טא) שיצא לדון עי"פ הטו"א דכתיב שחבן כרף אינו חייב אלא מדרבנן אינו יכול להוציא מי שחובתו מדברי קבלה. ועיי' עוד בהר צבי (ח"ב סי' קכה). אלא דעיי' בבנין שלמה (סי' נח) שדחה דברי הטו"א. ועיי' עוד בתורת חסד (או"ח סי' לח אות ו) שהביא מח' האם מחויב מדרבנן מוציא מחויב מדי"ק. ועיי' בזה בס"ד בשמעתא עמיקתא גליון כ"ב]. ומש"כ להדר בזה ביום בלבד היינו כי הכרעת השעה"צ (סי' תרצב אות כז וסי' תרצ אות מא) שבכל שנה קריאת המגילה בלילה היא מדרבנן ורק ביום היא מדברי קבלה].

קריאתה בעשרה

כשחל ט"ו באדר בשבת שהדין הוא שקדימים הקריאה ליום י"ד, י"א שדין הקריאה כקריאה שלא בזמנה שצריך לקבץ עשרה לקריאתו. ואם אין עשרה לא יברכו המוקפין עליה. [מ"ב (סי' תרצ סי"ק טא) ושעה"צ (אות נט), עיי"ש שפסק כן מחמת שיש מח' ראשונים האם כשקוראה את המגילה שלא בזמנה אם עשרה הוא לעיכובא. וכן הביא בלוח אר"י (שם)]. ויש חולקים וסוברים שיש לברך אף באופן זה. [חזו"א (סי' קנה סי"ק ב ד"ה ולענין) והגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש שם אות ד)]. ומנהג ירושלים שאם לא מצא עשרה מברכים. [סדר הפורים המשולש לגר"ח זוננפלד (עמי ג)], שלמת חיים (סי' קב), אבני קודש (סי' מד) ועיר הקודש והמקדש לגר"י"מ טוקאטסקי (ח"א פכ"ו סי' ב) וצני"א (ח"י סי' עג)].

קריאה לנשים

על הנשים להקפיד לכתחלה לשמוע המגילה בצבור של עשרה אנשים. [נע"י לעיל שבשנה זו יש להשתדל יותר לשמוע בעשרה כמבואר לעיל]. ואם הן עשר נשים נחשב להן כקריאה בצבור. [עיי' בזה לעיל בדיני שמיעה בעשרה ורברו עם עשרה נשים מהני לענין קריאת המגילה].

כזונה בכרכת שהחיינו על מצוות הפורים

בברכת שהחיינו על קריאת המגלה ביום ששי, יכוין על כל שאר מצוות הפורים הן הנוהגות בו ביום והן הנוהגות ביום ראשון . [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פני"ט אות ג והגה 6)].

סדר התפלה

מתפללין ערבית, ואחר שמו"ע אומרים קדיש תתקבל וקורין המגילה בברכות, ואומרים אשר הניא ושושנת יעקב, ואתה קדוש, קדיש ולא תתקבל ועלינו לשבח. [לוח אר"י (שם) וכה"ח (אות לו) דלא כהרב"י שכתו: שלא אומרים ואתה קדוש]. ובבוקר מתפללין סדר התפלה עד אחר שמו"ע כשאר הימים, ואומרים חצי קדיש ואין קוראים בס"ת [מ"ב (ס"ק יז)], ותיכף קורין המגילה בברכותיה ואומרים שושנת יעקב אשרי ובה לציון (ולא אומרים למנצח), קדיש תתקבל. ואומרים שיר של יום. בני כפרים הנוהגים כהגרי"א אומרים מזמור כ"ב. ובני כרכים אומרים שיר של יום כמו בכל יום שיש. [לוח אר"י (שם)].

על הנסים

לא אומרים על הנסים ביום ששי כי באמת לכרכין זמנם בטי"ו ולא בטי"ד ורק משום גזירה קוראים את המגילה בער"ש, ומי"מ אם אמר אין מחזירין אותו. [שו"ע (סי' תרפ"ט) ומו"ב (סי' יז) וסי' תרצ"ט (סי' ה)].

מתנות לאבינו

גובים מעות מתנות עניים ומחלקים אותם ביום י"ד. [שו"ע (סי' תרפ"ט) ומוקדמים מתנות לאבינו משום צרכי העניים]. ואף אם העני השתמש במעות בו ביום והם לא היו קיימים ביום ראשון (שהוא יום סעודת פורים) יצא יד"ח. [כן משמע מסיבת הפוסקים וכן פסק הגר"ח שליט"א (פורים המשולש קארף הגה נ"א) דלא כספר פורים המשולש דבליצקי דש"ל שהספק צריך להיות קיים עד יום ראשון וזה ע"פ המ"א (רס"י תרצ"ג) בשם רבינו אפרים, דשאני התם שהקדים את מתנה לעני לפני הזמן שקבעו חז"ל].

שכה לתת מתנות לאבינו

י"א שמי שלא קיים מצות מתנות לאבינו בער"ש, יקרא אליו עניים בשבת ויתן להם מאכל חשוב וכיוצא"ב לשם מתנות לאבינו. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פ"א אות ה)]. או עכ"פ ביום ראשון יתן לעניים. [הגרי"ח זוננפלד זצ"ל].

משלוח מנות

משלוח מנות שולחים ביום ראשון. [מ"ב (סי' יח). והטעם שמאחרים ולא מקדמים הוא משום טורח צרכי שבת]. וי"א שמשלוח מנות נוהג בער"ש כמו מתנות לאבינו. [חזו"א (או"ח סי' קנה סי"א) וכה"ח (אות לח) בשם כנה"ג]. ונוהגים כדעה הראשונה, ומי"מ יש נוהגים להחמיר גם שיטה זו.

סעודת פורים

אין עושים סעודת פורים עד יום ראשון (ועי' להלן שי"א שיש לעשותה בשבת). [שו"ע (סי' תרפ"ט) וסי' ה)]. וי"א שמי"מ יש להרבות קצת בסעודה ומשתה (קודם חצות היום משום כבוד שבת קודש). [לוח אר"י (שם)]. וכ"כ בסדר הפורים המשולש לגרי"ח זוננפלד זצ"ל (עמ' ז) שם המארי (מלה ח). המובא בברכ"י (אות יג) שמבואר דעתו שבני הכרכים ישו הסעודה בי"ד. וכן הביא הדרכ"מ (אות ג) בשם הר"ן. [ג. ברי"ף ד"ה מתני' בשם יש חולקים].

נישואים

מותר לבני הכרכים להנשא ביום זה, ואין בזה משום אין מערבים שמחה בשמחה. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פכ"א אות ט והגה שם), עיי"ש הטעם].

עשיית מלאכה

המנהג שלא לעשות מלאכה אלא מה שצריך לכבוד שבת. [הגרשו"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פמ"ט אות ד)].

בשבת

שואלין ודורשין בהלכות פורים

שואלין ודורשין בשבת בהלכות פורים כדי שיזכרו ענין היום וכשחל בחול יוצאין עיי קריאת מגילה. [מ"ב (סי' טז)].

אמירת על הנסים

אומרים על הנסים בשבת. [שו"ע (סי' תרפ"ט) וסי' ה)].

אמירת הלל

אע"פ שלא קוראים את המגילה בשבת מ"מ לא אומרים הלל. [עי' בברכ"י (סי' תרצ"ג אות ד) שהיה בשם המארי (מגילה ט) דלמעט שיקראתה זו הלילה, אם אין לו מגילה יאמר הלל. וכתו ע"ז דמסתמות הפוסקים משמע דאין בו הלל לעולם, עיי"ש. ועי' עוד במחז"ב (שם) ובשערי"ת (אות ב) שכתו דיש לו לקרות הלל בלא ברכה כקורא בתהלים. ועי' בתשובה מאבחה (ח"א סי' מה), בחתי"ס (או"ח סי' קצב), בכת"ס (סי' קמ) ובשיבת ציון (סי' כב). ובמנח"י (ח"ו סי' סז וח"ח סי' סד) הביא שיכון בשעת פסוקי דזמרה דאומר הלל הגדול, עיי"ש].

קריאת תורה והפטרה

מוציאים שני פורים בראשון קוראים פרשת השבוע ובשני קורין "ויבא עמלק". [שו"ע (סי' תרפ"ט) וסי' ה)]. ומפטרין פקדתי בכרכין [אע"פ שכבר הפטירו הפטרה זו בשבת הקודמת שקראו בה פרשת זכור], אבל בעיירות מפטרין בסדר השבוע. [מ"ב (סי' טז) ולוח אר"י (שם)].

אב הרחמים והזכרת נשמות שיר של יום

אין אומרים אב הרחמים והזכרת נשמות (גם בפרושים). [לוח אר"י (שם)]. ובענין שיר של יום, הנהוג כל שנה לומר בפורים מזמור כ"ב (במקום שיר של יום הרגיל) יש נוהגים לאמרו אף בשבת, זו מלבד מזמור של יום השבת ולהגרי"א אין אומרים אלא מזמור של שבת. [סדר פורים המשולש (עמ' ד)].

סעודת פורים ומשלוח מנות

י"א שזמן סעודת פורים בשבת, וגם משלוח מנות בשבת (במקום שיש עירוב) כי המנות הם מהסעודה. [מ"ב (סי' יח) בשם מהר"ל חב"ב]. וי"א שנוהגים ביום ראשון. [מ"ב (סי' יח)]. והעיקר כדעה השניה. [כן משמע מהמ"ב (שם)]. וכן פסק הגרשו"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פמ"ט אות יג). וכן המנהג. [לוח אר"י (שם)]. ומי"מ יש מקום לירוש' להחמיר לצאת יד"ח שתי השיטות. [עי' בשערי"ת (אות לו) בשם הפרי"ח שמצד שיעשו הסעודה בשבת וגם ביום א', וכן המשלוח מנות בשתיהן. ועי' בלוח אר"י (שם) שהביא שראוי להחמיר בזה. ודעת הגרשו"א זצ"ל (שם) שראוי להוסיף איזה מאכל לכבוד פורים כמבואר בסמוך. וכ"כ בסדר הפורים המשולש לגרי"ח זוננפלד זצ"ל (עמ' ד) ושם כתי שצריך לנהוג כן. [ומ"מ גם לנהוג להחמיר אין צורך להחמיר ולהוסיף סעודה מיוחדת, אלא מרבים במאכלים ובשתיית יין בסעודת שבת. [הגרשו"א זצ"ל (שם פכ"א אות ז) והכה"ח (אות מה)].

צדקת צדק במנחה

במנחה צדק ואומרים צדקת צדק. [לוח אר"י (שם)].

קטן שהגדיל

קטן שנעשה בר מצוה בשבת זו קורא ביום ששי ויוצא ידי חובתו. [שבת הלוי (ח"ה סי' פג) והר צבי (או"ח ח"ב סי' קצו) ועי' הלכ"ש (פכ"א הגה 2). דלא כהמהרי"ל דסקין זצ"ל הובא בשבת הלוי (ח"ה סי' פג). וכן צידד הגרי"ח זוננפלד זצ"ל הובא בציץ הקדוש (ח"א סי' נה) נעקטו דבה"ג יקרא בשבת].

טלטול המגילה

י"א שאסור לטלטל המגילה והשבת שמאר שאין קורין בה. [מ"ב (סי' יח) בשם הפרי"ח]. אבל למעשה ניתן להקל בזה. [מ"ב (שם) בשם האחרונים. ובסדר הפורים המשולש לגרי"ח זוננפלד זצ"ל (עמ' ד) כתי שבשבת זו אסורה משום מוקצה. ועי' בשערי"ת (סי' תרצ"ג אות א) בענין טלטול המגילה בשאר שבתות השנה].

ביום ראשון

סעודת פורים ומצוה לבסומי

עושים סעודת פורים ביום אחד בשבת. [שו"ע (סי' תרפ"ט) וסי' ה)]. ועוד פוסקים הובאו במ"ב (סי' יח) דאמרין בירושלמי ויעשו אותם בשבת, א"ל ימי משתה כתיב, את ששמחתו תלוייה ב"ד יצא שבת ששמחתו ב"ד שמים היא. [יש חיוב לבסומי כבשאר שנים. [לוח אר"י (שם)]. ועי' מש"כ לעיל בדין סעודת פורים בשבת.

משלוח מנות

לדעת הסוברים שעושים סעודת פורים ביום ראשון, ה"ה משלוח מנות גם ביום א' בשבת. [מ"ב (סי' יח)]. וי"א שמשלוח מנות נוהג בער"ש כמו מתנות לאבינו. [חזו"א (או"ח סי' קנה סי' א) וכה"ח (אות לח) בשם כנה"ג].

על הנסים

לא אומרים על הנסים ביום זה לא בתפלה ולא בבחמ"ז. [שו"ע (סי' תרפ"ט) וסי' ה)]. ומי"ב (סי' יז) וסי' תרצ"ט (סי' ה)]. ואם טעה ואמר אינו חוזר. [לוח אר"י (שם) ע"פ הפוסקים בסימן ק"ח דכשמוכר מאורע של שאר ימים בתפלה הרי זה כשח שבוגג דאין חוזר. ועי' בסדר הפורים המשולש לגרי"ח זוננפלד זצ"ל (עמ' ה) שכתו שאין למחות ביד מי שאומר עה"נ בבחמ"ז כיון שהוא סעודת פורים, עיי"ש].

תחנון

אין אומרים תחנון ולא למנצח. [לוח אר"י (שם)]. ונהוג שלא לומר תחנון בטי"ז באדר אף בערי הפרזים. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פכ"א אות ח)].

בגדי שבת

לובשין בגדי שבת ביום זה כמו בכל שנה. [סדר הפורים המשולש לגרי"ח זוננפלד זצ"ל (עמ' ה)].

אבלות

אין אבלות נוהגת ביום זה כמו בכל פורים. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פכ"א אות ז)].

עשיית מלאכה

טוב להימנע ממלאכה מחצות היום ואילך, ע"מ שיהיה פנוי לקיום מצוות היום. [הגרשו"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פמ"ט אות ד)]. והכה"ח (סי' תרפ"ט) כתי שכן להחמיר שלא לעשות מלאכה ביום זה שלא יבואו לטעות לעשות מלאכה גם בטי"ו שחל בער"ש].

הגדרת בן כרך ובן עיר

יש אומרים שהגדרת בן כרך בפורים המשולש תלויה במקומו בתחלת יום י"ד באדר (לדעת המ"ב (סי' תרפ"ט) וסי' יב) היינו מעמד השרח ולדעת החזו"א (סי' קנ"ב) וסי' ה) מתחלת הלילה - צה"כ, שאז חלה חובת מצוות הפורים גם על בני הכרכים בשנה זו. ולפיכך פרוז הבא ביום י"ד לירושלים אין חלין עליו דיני בן כרך, ואילו מוקף שיצא מירושלים ביום י"ד ושאר בחיובו כבני כרך. [הגרשו"א זצ"ל (הלכ"ש פכ"א אות א)]. וי"א שהמחייב הוא כבכל שנה, שאם הלך לעיר תלוי ביום י"ד, ולכרך תלוי ביום ט"ו. [הגרשו"א זצ"ל והגר"ח שליט"א (דיני פורים המשולש קארף הגה נ"ב), דלא פלוג חכמים. ועי' בהר צבי (או"ח ח"ב סי' קכה)]. ומי"מ אף לפי שיטה זו בן כרך הנוסע לעיר לשבת יש מקום לשבת פוסר עומד שמינו פוסר מצוות פורים לגמרי, אלא מוהג פורים משולש. [עי' מש"כ בזה דיני פורים המשולש (קארף הגה ס) ועי' עוד בענין אם שיד להפטר לגמרי שמעטא עמיקתא גליון תמ"ב].

חולי קורונה ויושבים בבידוד

תענית אפרת

חולי קורונה מאומתים שיש להם תסמינים כגון חום, חולשה וכדו', פטורים מהצום ויאכלו וישתו כרגיל [דלא גרע מחולה שאב"ש שפטור], ואם אין להם תסמינים כלל ואינם בכלל קבוצת סיכון עליהם לצום (אף אם אין להם טעם וריח), ואם מרגיש חולשה במשך הצום יאכל וישתה כרגיל. [עי' ברמ"א (סי' תרפ"ט) וסי' ט, במ"ב (סי' תע"ב) ובשערי"ת (סי' תרצ"ג אות ט)].

התרפא ומרגיש חולשה

חולי קורנה שהתרפאו אלא שעדיין סובלים מחולשה וכדו', פטורים מהצום ויאכלו וישתו כרגיל. [עי' במחז"ב (סי' תקנ"ד) וסי' ק"א (סי' ד) דחולה שאב"ש שנתרפא ועודנו חלש א"צ להתענות. וכן הורו מגדולי הפוסקים שליט"א בענין חולי קורונה].

הנמצאים בבידוד

אנשים בבידוד שהם בריאים (ואינם בקבוצת סיכון) ואין להם תסמינים, נראה שעליהם לצום, ומי"מ הכל לפי המקום והזמן (כי יש אנשים שיש לחוש להם יותר כגון מעוברות, וכן יש מדינות שהתפשטות הנגיף גדולה ומסוכנת יותר). [וכן הורו רוב גדולי ההוראה שליט"א].

פרשת זכור

מי שאינו יכול לבוא לשמוע קריאת פרשת זכור, יזהר לקרותה בעצמו בניגונה ובטעמיה. ויהדר לקרותה מתוך ספר, ועל כל פנים יקראנה מתוך חומש. [רמ"א (סי' תרפ"ט), מ"ב (סי' יח) ובנין שלמה (סי' ד)]. ועי' עוד בתשובות והנהגות (ח"ג סי' רכ"א) בשמעתא עמיקתא בגליון נ"ג].

דיני פורים

קריאת המגילה ביחידות

מי שאינו יכול לבוא לשמוע קריאת המגילה בעשרה יקרא לעצמו ביחידות. [עי' בזה לעיל בדיני שמיעה בעשרה וברוב עס]. ואם אינו יודע לקרות בטעמים יכול לקרותה בלא טעמים. [מ"ב (סי' תרצ"ג) וסי' כה) ובה"ל (סי' תרפ"ט) וסי' חש"ל]. ואם הוא בן כרך אע"פ שקורא ביחידות אם מברך יש לו על מי לסמוך, וירושלים נהגו לברך. [עי' בזה לעיל בדיני קריאה לבני כרך ביום שיש].

שמיעת המגילה דרך טלפון וכדומה

אם אין בידו מגילה ואינו יכול לשמוע מאחר, ובידו לשמוע דרך טלפון וכדו', עליו להחמיר לעשות כן. [כי יש צד שיצא יד"ח. וכן מבואר בשב"ח (ח"ה סי' פד). ועי' באג"מ (ח"ב סי' קח וח"ד) וכו', במנח"ש (ח"א סי' ט) ועוד. ועי' בשמעתא עמיקתא גליון קנ"ח]. ואם כבר שמע דרך הטלפון וכדו' ואחר כך נדמנה לו מגילה כשרה חייב לחזור ולקרוא פעם שניה בלא ברכה. [שבת הלוי (שם)].

מתנות לאבינו / משלוח מנות

מי שחולק קורונה או שהוא בבידוד, יכול לקיים מתנות לאבינו ע"י עברה בנקאית, או ע"י אחר שיזכה לו ממון ויתן לעני עברו ואם אינו יכול לזכה לעני מעות ע"י אחר ויודע לעני שיזכה לו. כמו כן יכול לקיים משלוח מנות ע"י משלוחים מחנויות שונות או ימנה שליח שיזכה לו המנות ויתן לחברו. [עי' בזה דיני משלוח מנות ומתנות לאבינו].

ניתן להאזין לשיעורי הלכה מבעמח"ם שמעתא עמיקתא שליט"א בקול הלשון - טל: 6761 *יש להקיש 3-3-1 שלוחה 65

ניתן לתרום דרך "נרדים פלום" - יש להקיש: 1. קופות נוספות 2. הניחי ישיבות רמות ב' 3. גליון שמעתא עמיקתא

